

BESTUURSVERSLAG 2023

Tryater
Oostersingel 70
8921 GB Leeuwarden

Deel I: Activiteiten en publiek

- Inleiding en samenvatting**
- Overzicht van wijzigingen**
- Talentontwikkeling**
- Publiek**
- Toegankelijkheid**
- Diversiteit en Inclusie**
- Internationaal**
- Overzicht voorstellingen en projecten**
- Toelichting regionale spreiding**

Deel II: Organisatie en financiën

- Doelstelling Tryater**
- Exploitatieresultaat**
- Financiële positie**
- Organisatie**
- Duurzaamheid**
- Fair Practice**

Deel III: Bestuur, Raad van Toezicht en governance

- Bestuur (directie)**
- Raad van Toezicht**
- Governance**

Bijlage I: Activiteiten

- Volwassenen**
- Jeugd en jongeren**
- Reprises**
- Ondersteund door Tryater**
- Overige activiteiten**

Bijlage II: Educatie en interactie

- Binnenschools Jeugd en Jongeren**
- Buitenschools Jeugd en Jongeren**
- Interactie**

Inleiding en samenvatting

Het jaar 2023 was voor ons een jaar vol creativiteit en kansen, waarin we onze rol als meertalig locatietheatergezelschap voor jong en oud volop konden waarmaken. We speelden in dorpshuizen, speellokalen, gymzalen, een duinpan en ons eigen theater. Avontuurlijke én toegankelijke voorstellingen, altijd dicht bij ons publiek.

De voorstelling *Sâlt op Oerol* bijvoorbeeld, met theatermaker Eva Meijering en multi-instrumentalist Michelle Samba, kreeg prachtige landelijke recensies. Maar niet voordat het op speciaal verzoek en in intieme setting voor het Koningspaar zijn debuut beleefde, toen zij in mei de Waddeneilanden bezochten. Net als de latere Oerol-bezoekers reageerde het koppel ontroerd en met een warm applaus.

Diezelfde reactie kreeg *Ynblaze*, het eerste deel van het Fanfare-drieluik dat dit theaterseizoen speelt. Brecht Wassenaar speelde als enige acteur tussen bestaande korpsen verspreid door de provincie. Het publiek maakte een intieme 'repetitieavond' mee, met alle twijfels, emoties, mooie momenten en gevoel van verbinding die daarbij horen. Veel herkenning op de tribune, veel respect voor wat ons team met de fanfare hier neerzette. In februari gaan we door met deel twee, *Thúsblaze*. In mei volgt het slotstuk *Fanfare*, in de openlucht van Easterlittens.

Duurzaamheid is voor ons een belangrijke productiewaarde. Waarom een mooie, succesvolle voorstelling met decor en al in de prullenbak gooien als je er meer mensen of zelfs een nieuwe generatie van kan laten genieten? Begin 2023 brachten we *Fabelkracht* op de planken, voor kinderen vanaf vier jaar. Tien jaar eerder deden we dit ook al, waarop het door het hele land en zelfs het buitenland reisde. Al die tijd bleef de kindervoorstelling stevig overeind, en de nieuwe speelreeks in Fryslân liet zien waarom. Kleuters, hun meesters, juffen en ouders genoten bijzonder van deze ode aan de verbeelding.

De eik was hier (6+) is nog zo'n jeugdvoorstelling die een langer leven beschoren is. In 2023 maakten we deze coproductie met Peergroup en Het Houten Huis en speelden we op scholen in heel Friesland. Vanaf volgend jaar reist dit educatieve avontuur op het schoolplein langs de andere twee Noordelijke provincies. Met opnieuw Gerwin de Vries als acteur.

Ook op het vlak van talentontwikkeling staat duurzaam werken voorop: we willen talenten op zo'n manier begeleiden dat zij behouden blijven voor Fryslân en het culturele klimaat in onze provincie vitaal blijft. Zo maakten Stijn Schootstra (acteursopleiding AHK) en Sybren van der Velde (performanceopleiding Toneelacademie Maastricht) de afstudeer-voorstelling *Rottevalle* onder onze vleugels. Een ontroerende en persoonlijke voorstelling over hun jeugd in Rottevalle, waarin twee heel verschillende stemmen op elkaar botsen én versmelten. Precies waar we voor staan: nieuwe verhalen met een verbindende kracht

Leeuwarden, 28 maart 2024.

Tatiana Pratley

Artistiek directeur

Valentijn Fit

Zakelijk directeur

DEEL I:

Activiteiten en

publiek

Overzicht van wijzigingen

Oorspronkelijk stond voor seizoen 2023/2024 een reisvoorstelling en een grote locatievoorstelling gepland. We hebben echter besloten om de locatievoorstelling Fanfare uit te breiden en een heel seizoen in de thematiek van de fanfarekorpsen in Friesland te duiken, vanuit verschillende perspectieven. Zo ontstond het idee voor een drieluik, waarvan het eerste deel, Ynblaze, in het najaar van 2023 werd gespeeld, als reizende voorstelling in samenwerking met een groot aantal Friese korpsen.

Een andere wijziging betreft de Oerolvoorstelling. Deze zou in eerste instantie door Wieke ten Cate worden gemaakt (voor een gemengd publiek van jongeren en volwassenen), maar na haar vertrek in 2021 - zij werd toen directeur van Orkater - is deze plek ingevuld door jonge maker Eva Meijering. Haar voorstelling Sâlt was in 2023 op Oerol te zien (voor het reguliere Oerolpubliek). Bij de voorstelling die Wieke ten Cate zou maken was er sprake van het na afloop van festival doorspelen van de voorstelling op het vasteland. Dat zal ook bij Sâlt gebeuren maar niet in hetzelfde seizoen waarin het op Oerol stond. Sâlt komt in het najaar van 2024 terug.

Talentontwikkeling

Onderdeel van onze missie is het zorgdragen voor professionalisering en innovatie in het Friese theaterveld. Door talenten te begeleiden in hun ontwikkeling willen we een wezenlijke bijdrage leveren aan een vitaal cultureel klimaat in Fryslân en de noordelijke regio. Ons talentontwikkelingsbeleid is bewust breed, omdat er behoefte is aan nieuwe, talentvolle krachten binnen alle gelederen van de Friese theatersector. We begeleiden dus niet alleen makers, acteurs, schrijvers, vormgevers en componisten, maar bieden ook ruimte aan niet-artistiek talent, zoals zakelijk talent en educatiemakers.

Artistiek

In de periode 2021-2024 is Eva Meijering aan Tryater verbonden als jonge maker. Na de middelbare schoolvoorstelling Flam in 2022, maakte ze in 2023 de succesvoorstelling Sâlt (geschreven door Frank Siera en in eindregie van Michaël Bloos), die op Oerol in première ging en door de Volkskrant werd uitgeroepen tot één van de mooiste voorstellingen van Oerol 2023. Naast Eva Meijering speelde ook Michelle Samba in de voorstelling. Zij volgt een talentontwikkelingstraject binnen Station Noord, bedoeld voor podiumkunstatent in Noord-Nederland. Nieuwe makers krijgen de ruimte om zich binnen dit driejarige traject te ontwikkelen op artistiek, zakelijk en persoonlijk vlak. Zij worden hierin begeleid en ondersteund door podiumkunstinstellingen in het noorden (waaronder Tryater, Explore the North, Grand Theatre, Het Houten Huis, Nite, Oerol, Noorderzon en PeerGrouP). Vanuit Station Noord ondersteunden we in 2023 - naast Michelle Samba - Tom Tieman en Eva Koopmans. Tom Tieman werkte aan de audio-installatie Shelter (te zien op Noorderzon en Explore the North) en Eva Koopmans presenteerde op Oerol de interactieve installatie Tussen Jou en Mij, met logistieke en inhoudelijke ondersteuning van Tryater. Met alle drie voeren we gesprekken over hoe zij als maker na Station Noord een duurzame werkpraktijk kunnen realiseren.

In eigen huis werkten Stijn Schootstra (acteursopleiding AHK) en Sybren van der Velde (performanceopleiding Toneelacademie Maastricht) onder begeleiding van theatermaker Karel Hermans toe naar de voorstelling Rottevalle, die in onze grote zaal en De Lawei in Drachten speelde. De vormgeving werd gedaan door Ylke Siemensma (stage). Rottevalle is een montage geworden van zelfgeschreven teksten en performances, gebaseerd op jeugdherinneringen aan het dorp Rottevalle waar beide spelers en ook de scenograaf opgroeiden. Stijn Schootstra en Sybren van der Velde studeren met deze voorstelling af in 2024.

Net als in voorgaande jaren begeleidden we in 2023 Friestalige (of meertalige) toneelschrijvers via een schrijverstraject. Maaïke Bergstra, Raymond Muller, Doutsen van Cosliga, Sanne Schumacher en Wessel de Vries werken onder begeleiding van schrijver en vertaler Peter Sijbenga aan vijf eenakters die in 2025 gepresenteerd worden in de vijf Friese schouwburgen. In 2023 vonden twee intervisiebijeenkomsten plaats, waarin de concepten en eerste teksten gedeeld en besproken werden.

Tryater maakt deel uit van het samenwerkingsverband Kultuer Kollektief. Samen met andere culturele instellingen in Leeuwarden begeleiden we interdisciplinaire makers in hun ontwikkeling. Binnen het programma Tweespraak werken ze met behulp van een coach en wisselende experts aan een artistiek project dat vertoond wordt op De Broeikas. Elk jaar worden zes Friese makers geselecteerd. In 2023 werkten we met Caya Emmelkamp en Luna van Drunen. Caya Emmelkamp volgt de opleiding scenografie aan de HKU en onderzoekt haar autonoom makerschap binnen Tweespraak. In 2023 wvan Karel Hermans. In de voorbereiding maakte ze gebruik van onze werkruimtes en het gastenverblijf. Luna van Drunen heeft de interne opleiding Jong Tryater gevolgd en is doorgestroomd naar Tweespraak, waar ze de combinatie van theater en circus onderzoekt. Haar onderzoek leidde tot de voorstelling Plato's Playground, getoond in ons Tryatergebouw, begeleid door Aukje Schaafsma en geregisseerd door Hali Neto. Beide makers zijn geselecteerd voor het vervolgjaar van Tweespraak in 2024.

Via het label 'Stipe Troch Tryater' ondersteunen we Friese makers en collectieven die zelfstandig theater willen maken in Fryslân. Het gaat om getalenteerde makers die eerder bij Tryater aan een talentontwikkelingstraject hebben deelgenomen of aan Tryaterproducties hebben meegewerkt. Tryater draagt bij aan de kwaliteit van hun projecten door middel van artistieke begeleiding, productionele en publicitaire ondersteuning. In 2023 ondersteunden we Stichting De Beweging (De Molkewei 4+), De Prutsers (Wil de Echte Mozes/held/... (m/v/x) nu opstaan?) en Firma Draaijer en De Vries (Pinokkio Lost Time).

Niet-artistiek

We vinden het belangrijk dat onze activiteiten op het gebied van talentontwikkeling en loopbaanbevordering verder voeren dan de artistieke praktijk alleen. We bieden doorlopend mogelijkheden voor scholing voor vaste en freelancemedewerkers, waar ook in 2023 gebruik van is gemaakt. Daarbij hebben we de interne organisatie anders gestructureerd, waardoor er voor verschillende medewerkers nieuwe ontwikkelmogelijkheden zijn gekomen. Naast hun bestaande functie zijn zij coördinator geworden van organisatiebrede thema's: Toegankelijkheid, Diversiteit & Inclusie, Duurzaamheid, Talentontwikkeling, Internationalisering en Sociale Veiligheid. De coördinatoren scholen zich verder in dit thema, fungeren als (extern en intern) aanspreekpunt, signaleren nieuwe kansen en nemen hierin andere medewerkers mee.

Verder werken we in de huidige en volgende beleidsperiode met trainees en stagiairs op verschillende niet-artistieke functies binnen onze organisatie. De trainee zakelijke leiding – die drie jaar begeleid is door de zakelijk directeur – sloot het traineeship eind 2023 af. Het team Publiek bood plaats aan vier stagiairs van mbo- en hbo-communicatieopleidingen en het team Jeugd en Jongeren begeleidde verschillende studenten van de opleiding Docent Theater. Zij hebben onder andere een community project uitgevoerd, in samenwerking met wijkcentrum De Klomp. Doel was het vergroten van de toegankelijkheid van Tryater voor buurtbewoners.

Publiek

Vaste kern verbreden

Tryater neemt een prominente plek in, in Fryslân: iedere cultuur- en/of taalliefhebber kent ons of ziet onze voorstellingen. Met een bijna zestigjarige geschiedenis en een duidelijke identiteit weet vrijwel iedere Fries, geïnteresseerd of niet, van het bestaan van Tryater. Vanuit het culturele veld, amateur of professioneel, wordt naar ons gekeken als een serieuze partij waar kwaliteit gemaakt wordt, waar het goed mee sparren of creëren is. We hebben een vaste kern van bezoekers opgebouwd dat trouw naar voorstellingen komt, onze nieuwsbrief ontvangt en aanhaakt op social media. In 2023 is wederom stevig ingezet op het verbreden van die groep; onder meer door thematisch de samenwerking te zoeken, speellocaties te kiezen en te communiceren. In 2023 waren toegankelijkheid, diversiteit en inclusie belangrijke speerpunten.

De banden aanhalen

Onze duizenden nieuwsbriefabonnees kregen ook dit jaar weer minimaal maandelijks het laatste nieuws van Tryater in de mailbox, daarnaast kregen de 1.250 Freonen tweemaal het Freonenmagazine op de mat. De Freonen werd in het laatste magazine ook een kortingscode aangeboden voor de komende grote voorstelling Fanfare (mei-juni 2024) en de gelegenheid om week vóór start kaartverkoop hun tickets te bemachtigen. Op de startdatum van die kaartverkoop waren Freonen en vrijwilligers welkom bij de feestelijke presentatie in eigen gebouw, waar goed gehoor aan werd gegeven. Tegen de Kerstdagen ontvingen Freonen en vrijwilligers een nieuwjaarswens met overzicht van komende voorstellingen. Daarnaast bedient Tryater zijn volgers op social media op de voor ieder kanaal gepaste wijze van dagelijkse nieuwtjes, berichten en weetjes. Met de relevante (Friese) journalisten is door het nieuwe Hoofd Publyk (Johannes Keekstra, per 1 april) contact gelegd om bij te praten en 'werkafspraken' te maken.

Gericht aanbod

Goed voorbeeld van samenwerken voor inclusie rond een voorstelling was BIN-CO! Met armoede als thema werd dit stuk veelal gebracht in buurthuizen in achterstandswijken. In samenwerking met Platform Armoede en Schulden werd de voorstelling ook gratis aangeboden aan publiek met een smalle beurs. Omrop Fryslân zorgde voor een televisieregistratie, die op Tweede Kerstdag werd uitgezonden en nog eens 30.000 Friezen de gelegenheid bood de voorstelling op het scherm te zien. In 2023 is besloten om 'inclusiever' te communiceren: waar voorheen van persberichten, nieuwsbrieven en andere uitingen een Friestalige en een Nederlandstalige versie los van elkaar naar verschillende groepen gestuurd werd, is dat nu hybride: Fries en Nederlands samen in één document, logisch met elkaar verweven. Er gaat nu één persbericht (in het Nederlands, met een Friestilig citaat) en één nieuwsbrief (meertalig; gevoelsmatig, thematisch en in ritme overgaand tussen Nederlands en Fries) uit. Persberichten worden meer opgepakt in de landelijke media en nieuwsbrieven worden zichtbaar meer gelezen: aan het verkeer richting website is te zien dat de nieuwsbrief meer effect heeft dan voorheen.

Verder versturen we onze boodschap meer gericht: bij berichten over het Fanfare-drieluik (2023-2024) bijvoorbeeld, zijn meer media en groepen uit de muziekwereld betrokken, terwijl een bericht over de aanstaande voorstelling over intersekse atlete Foekje Dillema (2025) in 2023 naast de vaste mediapartners ook naar sport- en gendergeoriënteerde media ging (en daar ook aftrek vond). Bij een voorstelling of nieuws waarbij duidelijk een landelijke component opvalt, richten we ons sinds 2023 ook expliciet op landelijke media, waarbij we de grotere namen niet schuwen. Artikelen en recensies in NRC, AD en Volkskrant, en items op Radio 1 en Radio 4 (beiden Fanfare-drieluik) hebben de revue onder andere gepasseerd. In de marketing en communicatie zijn wij ons bewust van de afzonderlijke krachten van landelijke, regionale en lokale media, en het verschil in inzet van traditionele en online media. Ons publiek zit voor een groot deel in de regio, zeker die rond een voorstellingslocatie, maar als BIS-gezelschap hebben we er graag iedere geïnteresseerde bij en laten we ook zien wat we doen. Bij iedere voorstelling of activiteit is er een strategie voor de benadering van welke media, inzet van social media en wanneer we dat chronologisch doen. Andersom zijn wij altijd beschikbaar voor vragen en wanneer een journalist belt is 'geen commentaar' nooit een antwoord. Naast het versturen van persberichten hebben wij ook telefoongesprekken en fysieke ontmoetingen (soms een perspresentatie, soms een-op-een) met de pers, om bij te praten, een strategie uiteen te zetten of om nieuws te brengen. Tryater is trots op zijn programma en we laten dan ook graag zien wat we doen. Landelijke aandacht is daarbij prachtig maar we zijn ons bewust van het belang van de lokale media, die dicht onder de neus van ons publiek komen. We behandelen daarom iedere journalist even serieus maar weten op maat en schaal met hen te communiceren.

Sterk theatermerk

Over het algemeen is er in 2023 een nog steviger lijn ingezet om Tryater als sterk theatermerk (met een bijna zestigjarige geschiedenis, Friestalig en groot talent voortbrengend) over het voetlicht te brengen. Een boodschap gericht op conversie brengt ook altijd 'het verhaal' met zich mee, en vertelt iets extra's over het hoe en waarom achter de boodschap, de makers en de organisatie. Ook willen we Tryater als plek waar je je hart kunt ophalen onder uiteenlopende doelgroepen promoten, en zetten we via partners en passende online kanalen bijvoorbeeld in op het bereiken van mensen met een beperking (die gebruik kunnen maken van ons groeiende aanbod aan hulpmiddelen), jongeren (die met korting naar voorstellingen kunnen), andersstaligen (bijvoorbeeld vanwege de hulpmiddelen of voorstellingen waar het Fries een minder prominente rol heeft), en mensen met een smalle beurs (begin 2023 is het koop een kaartje-geef een kaartje-principe gerealiseerd, waarbij een meer vermogende kaartkoper een donatie doet, waarmee iemand anders aan kaart kan krijgen). Zie ook de paragraaf 'toegankelijkheid' verderop.

Aan dat sterke theatermerk droegen ook in 2023 onze campagnebeelden bij, voorzien van een duidelijke, herkenbare huisstijl waar we niet aan tornen. Met een vaste fotograaf (Tryntsje Nauta) en grafisch vormgever (Jelle F. Post) wisten we herkenbare kwaliteit naar voren te brengen, waarbij in één oogopslag te zien was dat Tryater weer aantrekkelijk aanbod had. Ook aan campagneteksten en andere uitingen stellen we hoge eisen aan de taalkwaliteit en uitstraling. Met altijd twee stagiairs 'publyk' (mbo en hbo) doen we ook graag aan kennisoverdracht en inspiratie/enthousiasmering voor de volgende generatie, en horen we graag hun input als jonge sympathisanten.

Toegankelijkheid

Sinds 2021 zetten we volop in op de toegankelijkheid van onze voorstellingen voor iedereen, ongeacht achtergrond en/of beperking. We nemen concrete maatregelen om verschillende aspecten van toegankelijkheid te verbeteren: fysiek, digitaal, sociaal en financieel. Zo hebben we in 2023 een rolstoeltoegankelijke entree gerealiseerd en werkten we aan duurzame relaties met zorg- en maatschappelijke instanties die gelieerd zijn aan doelgroepen met een beperking (zoals bijvoorbeeld stichting Komt het Zien!). We bouwen gestaag een publiek op van fysiek beperkten, verstandelijk beperkten, doven en slechthorenden, blinden en slechtzienden en prikkelgevoelige bezoekers. Ook bieden we mogelijkheden voor mensen die om financiële redenen niet naar onze voorstellingen kunnen komen.

Voor de vertaling en ondertiteling van onze voorstellingen werken we met een Frans softwaresysteem dat verschillende gebruikersgroepen tegelijkertijd kan bedienen: anderstaligen, doven en slechthorenden via smart glasses en blinden en slechtzienden via audiodescriptie. Bij de voorstelling *Under Wetter* op de ijsbaan van Wergea (2022) hebben we dit systeem voor het eerst ingezet, met succes. In 2023 ontvingen we een toekenning van Cultuurloket DigitALL om het gebruik van dit softwaresysteem voor onze bezoekers te optimaliseren. Zodat anderstaligen en mensen met een beperking, net als ieder ander, zelf kunnen kiezen op welk moment zij onze voorstellingen willen bijwonen. Deze toekenning is erg belangrijk voor ons; hiermee kunnen we een grote stap zetten in het toegankelijker maken van onze voorstellingen voor een grote en diverse groep bezoekers. Het softwaresysteem is potentieel interessant voor andere theaterproducenten, schouwburgen en theaters..

In 2024 en 2025 draaien we een pilot met het systeem bij de schouwburgen De Harmonie in Leeuwarden en De Lawei in Drachten. Vervolgens delen we onze kennis en ervaring in verschillende nationale en internationale netwerken. Voor de vertaling en ondertiteling van onze voorstellingen werken we met een Frans softwaresysteem dat verschillende gebruikersgroepen tegelijkertijd kan bedienen: anderstaligen, doven en slechthorenden via smart glasses en blinden en slechtzienden via audiodescriptie. Bij de voorstelling *Under Wetter* op de ijsbaan van Wergea (2022) hebben we dit systeem voor het eerst ingezet, met succes. In 2023 ontvingen we een toekenning van Cultuurloket DigitALL om het gebruik van dit softwaresysteem voor onze bezoekers te optimaliseren. Zodat andersstaligen en mensen met een beperking, net als ieder ander, zelf kunnen kiezen op welk moment zij onze voorstellingen willen bijwonen. Deze toekenning is erg belangrijk voor ons; hiermee kunnen we een grote stap zetten in het toegankelijker maken van onze voorstellingen voor een grote en diverse groep bezoekers. Het softwaresysteem is potentieel interessant voor andere theaterproducenten, schouwburgen en theaters. In 2024 en 2025 draaien we een pilot met het systeem bij de schouwburgen De Harmonie in Leeuwarden en De Lawei in Drachten. Vervolgens delen we onze kennis en ervaring in verschillende nationale en internationale netwerken.

Diversiteit en Inclusie

Tryater wil hét theatergezelschap zijn van Friesland, voor alle inwoners. Dat kan alleen als we ons telkens bewust zijn van de verscheidenheid in de samenleving. Door aandacht te hebben voor de perspectieven, verhalen en stemmen die we als theatergezelschap (nog) niet zo vaak horen, maar die wel leven in Friesland. En door de meerstemmigheid van Friesland te laten doorklinken in onze voorstellingen, organisatie, onze samenwerkingen en publiekssamenstelling. Daarbij is het belangrijk dat ons werk toegankelijk is voor zoveel mogelijk mensen, ongeacht hun situatie of achtergrond. In de paragraaf hierboven is toegelicht op welke manier wij werken aan een zo divers mogelijk publiek.

Ook wat ons personeel betreft streven we naar een bestand dat een goede afspiegeling is en representatie vormt van onze omgeving. Tryater is in vele opzichten divers en gebalanceerd samengesteld. Toch zijn er nog steeds groepen onder-gerepresenteerd. Ons wervingsbeleid is erop gericht om de diversiteit binnen onze teams te vergroten, onder meer door de inzet van andere wervingskanalen, media en netwerken. Middels scholing (onder meer via Theater Inclusief) en inhuur van externe expertise hebben we onze sollicitatieprocedures objectiever en inclusiever gemaakt. Met succes; het percentage medewerkers met een bi-culturele achtergrond is in 2023 opnieuw gegroeid. Dit is overigens een zaak van de lange adem, omdat het personeelsverloop onder vaste medewerkers beperkt is.

Binnen, maar ook buiten het maakproces van onze voorstellingen werken we samen met tal van maatschappelijke organisaties. Een partner die we in dit verband graag noemen is JINC. Ook 2023 hebben we JINC-jongeren een aantal keer laten kennismaken met ons bedrijf, de veelzijdigheid van ons vak laten zien en gepoogd hen te enthousiasmeren voor theater – als kijker of toekomstige medewerker. Andersom inspireerden deze jongeren ons door te vertellen wat hen bezighoudt en vragen te stellen die ons anders doen kijken naar ons werk.

Internationaal

We voelen ons nauw verwant met andere Europese regionale theatergezelschappen die produceren in lesser spoken languages. Samen met partners uit zeven andere landen ontvingen we in 2022 een Europese subsidie (Creative Europe Fund) voor het project Phone (Grieks voor 'stem/spraak')¹. Het driejarige project – waarvan Tryater penvoerder is – verbindt mensen die tot een taalminderheid behoren over taal- en cultuurgrenzen heen. Het project bestaat uit het schrijven, vertalen en spelen van nieuwe toneelstukken in minderheidstalen, uitwisseling en kennisoverdracht tussen professionele makers en spelers via internationale theateravonden en een internationaal community-festival. In 2023 namen alle partners deel aan een bijeenkomst over community theater in Galway, een internationale conferentie in Bautzen over theater in minderheidstaalgebieden en een intervisiebijeenkomst voor artistiek directeurs in Santiago. Tryater-schrijver Wessel de Vries en Tryater-regisseur Romke Cabe Draaijer gingen onder meer op residentie in Brest, Londen, Santiago en Galway om uit te wisselen met meertalige makers en schrijvers en inspiratie op te doen voor de Phone -producties waaraan zij in 2024 werken.

Overzicht voorstellingen en projecten

Voorstellingen

<i>Project</i>	<i>Kader</i>	<i>Speelbeurten</i>	<i>Bezoekersaantal</i>
Bingol	Reprise coproductie	28	1.395
Sålt	Nieuwe eigen productie	20	2.898
Ynblaze	Nieuwe eigen productie	21	3.098
Rottevalle	Nieuwe coproductie	5	524
Wil de echte Mozes/held/... (m/v/x) nu opstaan?	Nieuwe coproductie	8	298
Pinokkio lost in time	Nieuwe coproductie	6	546
Dat is toch net earlik (8+)	Nieuwe eigen jeugdproductie	24	1.414
Fabelkracht (4+)	Reprise eigen jeugdproductie	54	3.361
De eik was hier (6+)	Nieuwe jeugd-coproductie	96	2.237
Ik... eh ik (6+)	Reprise jeugd-coproductie	48	9.372
De Molkwei (4+)	Reprise jeugd-coproductie	57	1.231
Flam (14+)	Reprise eigen jeugdproductie	52	1.193
Totaal		419	27.567

Na de jaren 2021 en 2022 waarin de publiekscijfers als gevolg van de Covid-19 pandemie sterk achterbleven op de verwachting, is 2023 een jaar waarin de cijfers boven het verwachte gemiddelde jaarlijkse bezoekersaantal van 25.000 uitkomen.

Overige projecten

<i>Project</i>	<i>Kader</i>	<i>Speelbeurten</i>	<i>Bezoekersaantal</i>
Snackgelok	Reizende Installatie	23	4.015
Bingo!	Uitzending Omrop Fryslân	1	30.000 ²
Theater, hoe werkt het?	Schoolgebonden educatie	21	775
Overige workshops e.d.	Schoolgebonden educatie	14	549
Masterclass Literair Performers	Niet-schoolgebonden educatie	2	36
Workshop voordracht techniek	Niet-schoolgebonden educatie	4	26
Becket dagen	Niet-schoolgebonden educatie	3	102
Overige workshops e.d.	Niet-schoolgebonden educatie	13	366
Totaal		81	35.869

Toelichting regionale spreiding

Tryater speelt fijnmazig verspreid door heel Friesland: in theaters, op locatie, en op scholen. We kiezen voor plekken die kunnen fungeren als ontmoetingsplaats tussen verschillende generaties. Doel is om overal in Friesland aanwezig te zijn (zowel steden als dorpen). We maken theater dichtbij voor iedereen.

Omdat Tryater theater maakt in het Fries en er buiten Fryslân nagenoeg geen Fries wordt gesproken, wordt het merendeel van de voorstellingen alleen in Fryslân gespeeld. Op de bovenstaande stelregel worden van tijd tot tijd uitzonderingen gemaakt. In 2023 speelde de (niet Friestalige) coproductie met Het Houten Huis: Ik...eh ik buiten de provinciegrenzen en zelfs buiten Nederland (in België, Italië, Portugal en Schotland). Ook de reizende installatie Snackgelok en de jeugdvoorstelling Dat is toch net earlik? waren in 2023 op festivals buiten de provincie Fryslân te zien.

Deel II: Organisatie en Financiën

Doelstelling Tryater

Tryater heeft als doel theater te maken in en vanuit Fryslân, voor jeugd, jongeren en volwassenen. Tryater speelt in en met de Friese taal als inspirerende bron binnen de meertalige werkelijkheid van Fryslân.

Hier volgen vier hoofddoelstellingen uit:

1. Tryater ontwikkelt en speelt theater.
2. Tryater biedt verdiepende, verbindende en/of educatieve programma's rond haar voorstellingen.
3. Tryater levert een bijdrage aan een inspirerend cultureel klimaat in de provincie Fryslân; waar mogelijk in verbinding met andere meertalige gebieden over de hele wereld.
4. Tryater biedt mogelijkheden voor talentontwikkeling.

Exploitatieresultaat

Tryater sluit 2023 af met een positief resultaat van €223.894,-

Zoals gebruikelijk hebben veel factoren invloed op het exploitatieresultaat. De belangrijkste in 2023 waren:

De keuze om van het grote locatieproject Fanfare een drieluik te maken en de geplande reisvoorstelling aan te passen tot het eerste deel van dat drieluik, zorgde ervoor dat kosten die volgens de oude plannen in 2023 genomen zouden moeten worden nu in 2024 worden genomen.

Ook de keuze om Sâlt na de speelbeurten op Oerol niet direct door te spelen op het vasteland maar dit uit te stellen tot het najaar van 2024 leverde een besparing in 2023 op die in 2024 weer uitgegeven zal worden.

Er was een meevaller op de salariskosten omdat verschillende nieuwe medewerkers later begonnen met werken dan voorzien was. Aan het einde van het jaar leverde medewerkers die vertrokken maar niet meteen vervangen konden worden ook een besparing op. Ook de loon-prijscompensatie leverde een meevaller. Wij hadden deze veel conservatiever begroot dan wat het in werkelijkheid werd.

De indirecte baten – die bij Tryater bestaan uit de verhuur van onze zalen plus de bijbehorende horeca-activiteit, verhuur van kantoorruimte, verhuur van apparatuur (theater-techniek) en inkomsten uit educatieve activiteiten (workshops) – zijn weliswaar nog niet helemaal terug op het niveau van voor Corona. Ze waren evengoed wel een stuk beter dan de afgelopen jaren en daarmee ook beter dan we begroot hadden.

Er was, tot slot, ook een volstrekt onverwachte financiële meevaller. Een bekende Fries met een geschiedenis bij Tryater (in het wat verdere verleden) overleed in 2023 en bleek ons een legaat nagelaten te hebben. Het ging om een bedrag van €30.000. Hoewel er bij het legaat geen bestedingsdoel was aangegeven zoeken we nog naar een manier om dit bedrag te besteden aan iets dat recht doet aan de betekenis van deze persoon voor Fryslân.

Financiële positie

Het eigen vermogen van Tryater bedraagt eind 2023 €988.508.

Dit eigen vermogen bestaat uit:

- Een algemene reserve van €988.508;

De bestemmingsreserve Covid-19 en de bestemmingsreserve Inkomstenrisico die in 2022 nog deel uitmaakten van het eigen vermogen zijn ingezet voor de bestemmingen waarvoor ze bedoeld waren.

Bestemmingsreserve Covid-19

Deze bestemmingsreserve is gecreëerd om Covid-19 noodsteun geld dat in 2020 en 2021 ontvangen is maar toen nog niet is uitgegeven, 'mee te nemen' naar de volgende jaren. Dit geld was/is bedoeld om voor de pandemie bedachte projecten (in het oorspronkelijke beleidsplan voor 2021-2024) aan te passen aan de veranderde omstandigheden en/of alternatieve en/of extra projecten in gang te zetten (en daarmee o.a. ook een impuls te geven aan freelance werkenden (zzp en/of loondienst) die getroffen waren door de gevolgen van de Covid-19 beperkingen in de sector. Het 'Trickle Down effect').

In 2023 brengen we aan deze reserve de kosten ten laste die we gemaakt hebben voor de extra projecten: Bingo!, Rottevalle, Stipe Trjoch Tryater (Satelyten) en het Schrijverstraject. Het gaat om bedragen van respectievelijk €22.035, €11.700, €8.000 en €9.010.

Omdat het totaal van deze bedragen groter is dan het saldo van deze bestemmingsreserve op 1 januari 2023, hebben we een bedrag van €4.400 aan deze reserve toegevoegd, waardoor het saldo op 31 december 2023 €0 bedraagt.

Hiermee is al het in het kader van de Covid-19 noodsteun maatregelen ontvangen geld besteed en verdwijnt deze bestemmingsreserve.

Bestemmingsreserve Inkomstenrisico

Deze bestemmingsreserve is gecreëerd om te anticiperen op tegenvallende publieksinkomsten als gevolg van de Covid-19 pandemie. Het bestaan van deze reserve maakte het mogelijk om in 2022 en 2023 risico's te nemen m.b.t. de publieksinkomsten. Het stelde ons in staat om grote projecten uit te voeren in omstandigheden met veel onzekerheid.

We brengen in 2023 een bedrag van €164.395 ten laste van deze reserve. Dit bedrag is het verschil tussen de publieksinkomsten die in de begroting die voor de Covid-19 pandemie gemaakt is, zijn opgenomen en de daadwerkelijk in 2023 gerealiseerde publieksinkomsten.

Omdat dit bedrag groter is dan het dan het saldo van deze bestemmingsreserve op 1 januari 2023, hebben we een bedrag van €22.872 aan deze reserve toegevoegd, waardoor het saldo op 31 december 2023 €0 bedraagt.

Hiermee komt de mogelijkheid om tegenvallende inkomsten op te vangen vanuit een daarvoor gecreëerde reserve te vervallen.

Organisatie

De ontwikkeling naar een nieuwe organisatiestructuur die afgelopen jaren bottom up is ontwikkeld, is in 2023 afgerond. Daarmee zijn we losgekomen van afdelingen met medewerkers die dezelfde ‘discipline’ beoefenen (productie, marketing, educatie) en ons gaan organiseren volgens de twee soorten producties die we maken: voor volwassenen enerzijds en voor jeugd en jongeren anderzijds.

Zo zijn er twee werkgroepen ontstaan, met elk een eigen productie leider en campagne leider. Deze manier van werken zorgt ervoor dat de communicatielijnen tussen medewerkers van verschillende disciplines korter zijn geworden en dat beide werkgroepen zelfsturend kunnen functioneren.

Een andere noemenswaardige ontwikkeling is dat we op verschillende organisatie-brede thema's zijn gaan werken met coördinatoren: Toegankelijkheid, Diversiteit & Inclusie, Duurzaamheid, Talentontwikkeling, Internationalisering en Sociale Veiligheid. Tot begin 2023 was op elk van deze terreinen een werkgroep actief, die de aanzet gaf tot concreet beleid. Dat beleid is inmiddels vanzelfsprekend onderdeel geworden van onze dagelijkse praktijk. De coördinatoren fungeren als (extern en intern) aanspreekpunt, signaleren nieuwe kansen en zien erop toe dat het beleid organisatie-breed toegepast blijft worden. Deze coördinerende rollen zijn voor het grootste deel terecht gekomen bij vaste medewerkers die al jaren bij Tryater in dienst zijn, met uitzondering van de coördinator talentontwikkeling (theatermaker Karel Hermans).

In 2023 vonden zoals gebruikelijk ook verschillende andere personele wisselingen plaats. Na ongeveer twee jaar zoeken naar een hoofd voor ons ‘team’ publiek, kon het interim-hoofd plaatsmaken voor een vaste leidinggevende. Ook werd dit ‘team’ uitgebreid met een extra campagneleider.

Aan het einde van het jaar namen we afscheid van drie vaste medewerkers: het hoofd loyaliteit en sponsoring, een van de educatiemedewerkers en een van onze 1e inspicenten. Voor de laatste twee ontstaan hierdoor vacatures. De taken van het hoofd loyaliteit en sponsoring worden opgesplitst en ondergebracht bij andere medewerkers.

Na drie jaren liep, aan het einde van 2023, het traineeship zakelijk leider af. De trainee, die het werk als trainee de afgelopen jaren combineerde met werk bij Tryater als productie leider blijft bij Tryater werken als ondersteuner van de directie en productie leider.

Duurzaamheid

We werken al jaren actief aan het verkleinen van de negatieve impact die we hebben op onze fysieke omgeving (natuur en milieu) en het vergroten van de positieve impact die we op onze omgeving kunnen hebben als voorloper, voorbeeld en inspirator. Onze aanpak sluit goed aan bij de 'Theatre Green Book-aanpak', waarbij gewerkt wordt aan gebouw, producties en bedrijfsvoering.

Wat gebouw en bedrijfsvoering betreft hebben we al veel acties ondernomen, van biologisch afbreekbare schoonmaakmiddelen en een elektrische bestelbus tot de vervanging van theaterspots voor ledverlichting. In 2023 vervingen we de glazen entree van ons gebouw voor een entree die beter geïsoleerd is en ook beter toegankelijk voor rolstoelgebruikers. Ook plaatsten we op verschillende plekken in het gebouw infraroodverwarming.

In 2024 worden zonnepanelen geplaatst en worden afspraken gemaakt over carpoolen. De bestaande uitgangspunten voor duurzaam produceren worden in de aanloop naar 2025-2028 aangescherpt en omgevormd tot een ondergrens in plaats van een streefdoel.

Verschillende acties die een grotere investering vergen, worden nu uitgevoerd (zonnepanelen) of staan gepland voor de komende jaren. Een paar voorbeelden: warmteterugwinning in onze grote zaal, en de investering in elektrisch vervoer van grote materialen (naast het elektrische busje dat we al in gebruik hebben).

Fair Practice

In maart 2023 is door een diverse groep medewerkers en opdrachtnemers het Fair Practice Lab gedaan (een workshop over Fair Practice die door Kunsten '92, Platform ACCT en (ink)social design is ontwikkeld). Het was goed om op deze manier het onderwerp op nieuw aandacht te geven en te bespreken met mensen die er vanuit verschillende perspectieven naar kijken.

De 'uitkomsten' van deze workshop leverde een belangrijke bijdrage aan de manier waarop de ideeën over Fair Practice bij Tryater in het beleidsplan voor 2025-2028 zijn opgenomen. Ook zijn naar aanleiding van de workshop nog twee aanvullende gesprekken gevoerd over Fair Practice met een vertegenwoordiging van medewerkers in loondienst en met opdrachtnemers.

In het beleidsplan voor 2025-2028 is het als volgt verwoord:

Het Fries(talig)e professionele theaterveld is aanzienlijk kleiner dan het Nederlandse. Gevolg hiervan is dat een relatief kleine groep Friestalige freelance theaterprofessionals (acteurs, regisseurs, schrijvers en technici) op regelmatige basis voor Tryater werkt. Er is sprake van wederzijdse afhankelijkheid: Tryater heeft deze freelancers nodig om kwalitatief goede producties te kunnen maken en zij hebben Tryater nodig als werk- of opdrachtgever. Een zorgvuldige omgang met elkaar – volgens de principes van de Fair Practice Code – is hierin essentieel.

De cao toneel en dans vormt de basis voor zowel werkgeverschap als opdrachtgeverschap bij Tryater. Een eerlijk en gelijk speelveld (gelijke kansen, gelijke mogelijkheden en gelijke beloning) tussen loondienst en werken in opdracht is hiervan de basis. Keuzevrijheid voor freelance medewerkers (loondienst of opdracht) hoort daar bij: we respecteren de wettelijke kaders en de autonomie van onze medewerkers. Uitgangspunt is dat een opdrachtnemer niet meer of minder kost dan een medewerker in loondienst. De voordelen van de keuze op dit punt (die voor iedere medewerker anders kunnen zijn) worden genoten door de betreffende medewerker en niet door Tryater. Ook wat betreft arbeidsvoorwaarden, zoals scholingsmogelijkheden, is gelijke behandeling van alle medewerkers (loondienst of opdracht) de stelregel.

Waar de cao m.b.t. de omvang van honoraria geen uitkomst biedt, omdat het werk niet goed in een hoeveelheid tijd te vatten is (schrijfopdrachten, ontwerp opdrachten, composities e.d.), wordt gewerkt met honorariumrichtlijnen. Bij voorkeur zijn dat door de sector gedeelde honorariumrichtlijnen. Waar zo'n richtlijn ontbreekt maken we een eigen richtlijn en delen die met de betrokkenen. Met de beroepsgroepen waarvoor dat relevant is worden altijd duidelijke afspraken gemaakt over auteursrechten. Ook waar de cao op andere punten onduidelijk is of ruimte laat voor eigen invulling maakt Tryater intern beleid dat wordt vastgelegd en gedeeld met betrokkenen.

Tryater praat graag en vaak mee over goed werkgeverschap, het verbeteren van de arbeidsmarkt, Fair Practice, Fair Pay, Sociale Veiligheid en de cao. Dat gebeurt via de Nederlandse Associatie voor Podiumkunsten en Kunsten '92, maar ook op bijeenkomsten van bijvoorbeeld Platform ACCT of Stichting Sociale Veiligheid Podiumkunsten (de zakelijk directeur van Tryater is lid van de klankbordgroep van deze stichting).

Deel III: Bestuur, Raad van Toezicht en Governance

Bestuur (directie)

Het bestuur van Tryater bestond in 2023 uit directeuren:

Tatiana Pratley

sinds 1-7-2020 artistiek directeur-bestuurder

Valentijn Fit

sinds 1-1-2016 zakelijk directeur-bestuurder

De directeuren van Tryater worden, net als andere Tryater-medewerkers, conform de cao Toneel en Dans beloond. Wat de Wet Normering Topinkomens (WNT) aangaat kan aangegeven worden dat de bezoldigingen binnen de norm blijven. De WNT-specificatie is te vinden in de jaarrekening.

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht (RvT) vervult zijn rol met inachtneming van de Governance Code Cultuur (GCC). Op 1 januari 2023 bestond de RvT uit:

Naam	(rol in R.v.T., datum aantreden, datum aftreden, beroep)
Fred Veenstra	(voorzitter, 13-3-2017, 13-3-2025, Burgemeester De Fryske Marren);
Relinde Vos	(secretaris, 29-9-2014, 29-9-2024, Adviseur sociale veiligheid/diversiteit & inclusie NHL Stenden);
Klaas van den Berg	(lid, 29-9-2014, 29-9-2023, Ondernemer);
Theo Andreae	(financiën, 20-9-2021, 20-9-2025, Directeur Doarpswurk);
Joana da Silveira Duarte	(lid, 22-11-2021, 22-11-2025, Lector Meertaligheid en Geletterdheid NHL Stenden).

De samenstelling van de RvT veranderde in 2023 als volgt. Per 11 mei werd Hildegard Draaijer aangesteld als lid en per 28 september werd ook Hendrikus Venema als lid aangesteld. In de vergadering van 23 november werd decharge verleend aan Klaas van de Berg en trad hij af.

Nieuwe RvT-leden:

Naam	(rol in R.v.T., datum aantreden, datum aftreden, beroep)
Hildegard Draaijer	(lid, 11-5-2023, 11-5-2027, Artistiek directeur DOX)
Hendrikus Venema	(lid, 28-9-2023, 28-9-2027, Directeur Innovatiepact Fryslân)

De functionarissen van de Raad van Toezicht hebben geen van allen (neven)functies die onverenigbaar zijn met hun functie bij Tryater. Een overzicht van de (neven)functies van de Raad van Toezicht is op aanvraag beschikbaar.

De RvT kwam in 2023 vier maal bij elkaar voor een vergadering (op 13 maart, 11 mei, 28 september en 23 november). Tussendoor zijn individuele RvT-leden betrokken geweest bij diverse interne ontwikkelingen (bijvoorbeeld bij het voorbereiden en effectueren van de statutenwijziging, voor cultureel-inhoudelijke inbreng in de strategie en financiële onderwerpen). Daarnaast heeft de RvT eens per jaar een ontmoeting met de personeelsvertegenwoordiging en met de externe vertrouwenspersoon om zich breder te laten informeren. Zowel de personeelsvertegenwoordiging als de vertrouwenspersoon schetst onverkort een positief beeld van de werksfeer bij Tryater. De RvT herkent dat beeld volledig, maar is alert op signalen die het tegendeel zouden aangeven.

De verhoudingen tussen de RvT-leden onderling en met het bestuur zijn uitstekend, eenieder is erg met de ander(en) begaan en de lijnen zijn kort.

In november heeft de RvT in overeenstemming met de CCC gereflecteerd op zijn functioneren. De RvT heeft gekeken naar zijn effectiviteit, een en ander in het licht van zijn omgang met het bestuur en de onderlinge afstemming. De RvT heeft het idee dat er een goede balans is tussen toezicht en advies. Dat laatste geven de leden van de RvT gevraagd in toenemende mate; het bestuur weet de leden van de RvT goed te vinden op de expertgebieden van leden. Ongevraagd advies wordt eigenlijk alleen tijdens de RvT-vergaderingen gegeven, in overeenstemming met de afspraak die er is tussen het bestuur en de RvT: het bestuur is leidend in het inschakelen van de RvT-expertise. Overigens voelt de RvT zich volledig vrij punten in te brengen, en discussies tijdens de RvT-vergaderingen (zowel onderling als met het bestuur) vinden plaats in openheid en met alle respect.

De RvT voelt zich in het algemeen goed geïnformeerd en gevraagde informatie is altijd snel beschikbaar. Het komende jaar zullen RvT en bestuur zich buigen over een nieuwe versie van het RvT- en directiereglement. In dat kader zal ook de onderlinge informatievoorziening en -vergaring en de effectiviteit daarvan opnieuw worden besproken.

Governance

Tryater onderschrijft de Governance Code Cultuur (CCC). Wat betreft de toepassing van deze code bij Tryater in 2022 kan het onderstaande opgemerkt worden:

- De vertrouwenspersoon van Tryater doet jaarlijks verslag van haar activiteiten en bevindingen. Dit verslag is op 25 mei besproken met de zakelijk directeur, een vertegenwoordiger van het personeel (de coördinator Sociale Veiligheid) en RvT-lid Relinde Vos;
- Op 12 december 2023 is een statutenwijziging notarieel vastgelegd. Deze statutenwijziging was nodig om de statuten van Tryater in overeenstemming te brengen met de Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen;
- Er is besloten af te wijken van de CCC wat betreft de zittingsduur van twee RvT-leden. Dit om te voorkomen dat als gevolg van het gelijktijdig aftreden van drie van de leden een onwenselijke breuk in de continuïteit zou ontstaan (zie ook voetnoot).

Bijlage 1: Activiteiten

Volwassenen

BINGO!

Een monoloog over trots en schaamte

Tine leidt de bingo in een buurthuis. Ze komt vandaag te laat. Tine verontschuldigt zich en begint onbedoeld over haar pas overleden moeder, met wie ze al tien jaar geen contact had. Net zag ze haar ouderlijk huis en ontdekte de armzalige omstandigheden waaronder haar moeder blijkbaar woonde. Terwijl Tine haar best doet om op vrolijke wijze de bingo tot een goed einde te brengen, ontleedt ze de relatie met haar moeder. Die staat opeens in een heel ander daglicht. Had ze meer moeten zien, iets anders kunnen doen? Ze vraagt het zich hardop af. En dan roept er iemand: 'Bingo!'

De voorstelling BINGO! kaart op humoristische, eerlijke en mogelijk herkenbare wijze problemen aan die zich kunnen voordoen bij verborgen armoede en eenzaamheid. BINGO! Is ontwikkeld door Ploech en eide, op initiatief van Stichting Platform Armoede en Schulden Fryslân (PAS.frl) en (voor de Friestalige versie van de voorstelling) in samenwerking met Tryater.

concept Theatercollectief Ploech en eide | tekst Herman van de Wijdeven | regie Mees van den Bergh | spel Tamara Schoppert | vertaling Tamara Schoppert | dramaturgie Dinanda Luttikhedde | vormgeving en kostuum Hadewych ten Berge | sounddesign Jan Klug | campagnebeeld Tryntsje Nauta

Uit de recensies:

"Het ware verhaal dat dan tevoorschijn komt gaat over armoede, schuld en trots. Herman van de Wijdeven heeft in zijn even subtiele als krachtige tekst die ontknoping lang uitgesteld, waardoor ze des te harder binnenkomt." (Theaterkrant)

"En zo wordt kunst ingezet om een maatschappelijk doel te bereiken. Al mag de artistieke waarde wat Tamara Schoppert betreft daarbij niet ondersneeuwen. Het is om de drommel wel echt toneel wat op de planken wordt gebracht. Geen Spielerei."

"Een parel van een voorstelling over armoede" (Omrop Fryslân)

Sâlt

Een onderhuidse ontmoeting

In Sâlt begeef je je samen met actrice Eva Meijering in een magisch-realistische wereld. Langzaam maar zeker wordt blootgelegd hoe ze hier is beland. Ze herinnert zich iets met zout water, een dokter, haar ouders, haar huid en onophoudelijke jeuk. Momenten die hebben geleid tot de ingewikkelde relatie met haar eigen lichaam. Want als je altijd je impulsen moet onderdrukken, kun je dan nog vrijheid ervaren? Lukt het Eva om los te laten?

concept & spel Eva Meijering | regie Michaël Bloos | muziek Mats Voshol, Michelle Samba | tekst Frank Siera | vertaling Peter Sijbenga | scenografie Morgana Machado Marques | geluidsonwerp Ben Vrielink | techniek Gerard Jorna, Bart Schurer | campagnebeeld Heleen Haijtema, Muah Nynke van der Veen

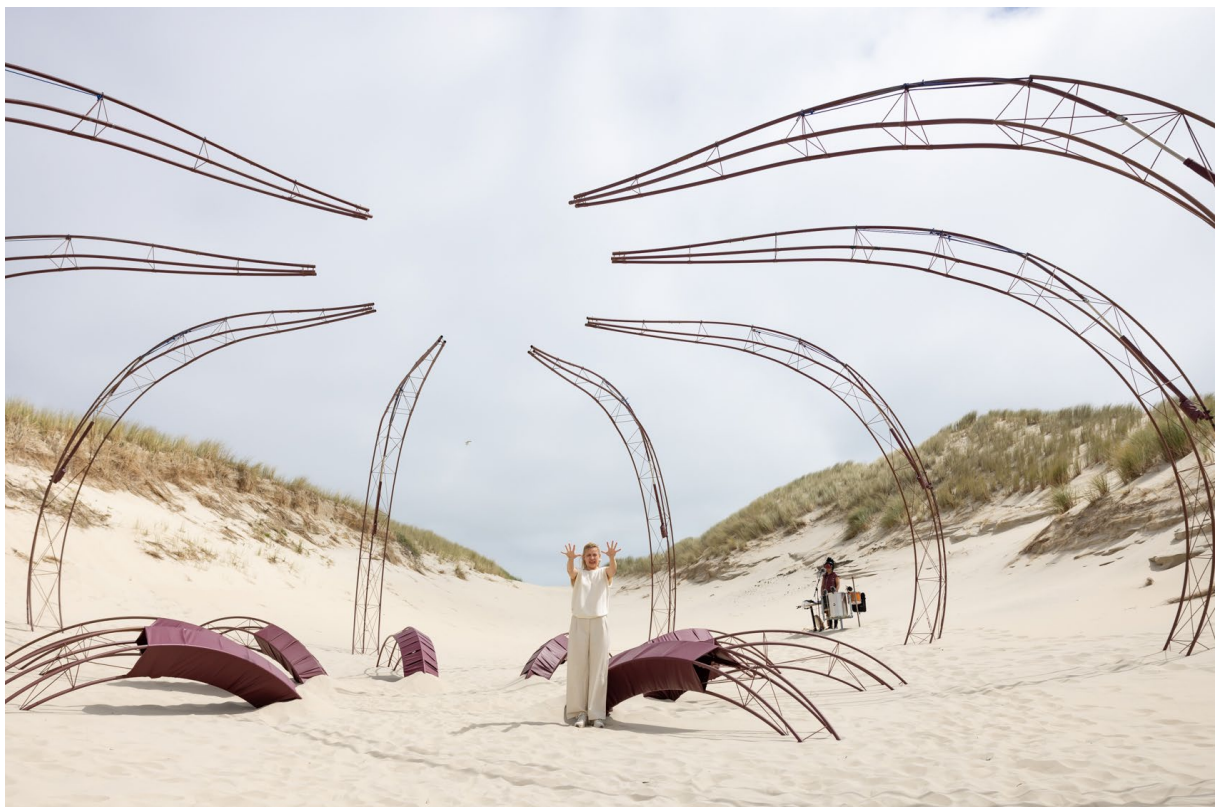
Uit de recensies:

“Sâlt is dit jaar een van de mooiste voorstellingen op Oerol” (Volkskrant)

“Eva Meijering is in deze wonderschone solo als een vis in het (zoute) water” (Theaterkrant)

“Sâlt van Tryater is nu al een van de hits van het Oerol-festival” (Leeuwarder Courant)

“Eva kruipt in theatervoorstelling Sâlt in haar onrustige huid” (Friesch Dagblad)

Ynblaze

Yntime foarstelling op repetysjelokaasje

Ynblaze is een intieme, muzikale voorstelling met één actrice en een fanfare. Door de ogen van korpslid Carmen, gespeeld door Brecht Wassenaar, beleef je een bijzondere repetitieavond van een doodnormale fanfare. Via troostrijke koralen, bombastische concours-stukken en poëtische bespiegelingen maak je kennis met de kleurrijke leden van een muziekvereniging: van de verlegen hoorniste tot de luidruchtige slagwerker.

Tryater maakt Ynblaze samen met zeven korpsen in Fryslân. Een unieke samenwerking tussen lokale amateur-muziekverenigingen en Tryater. Ynblaze is het eerste deel van Tryaters Fanfare-drieluik.

spel Brecht Wassenaar | concept Tatiana Pratley | dorpsregie Romke Gabe Draaijer, Aukje Schaafsma, Tamara Schoppert, Sjoeke-Marije Wallendal | tekst Wessel de Vries | muziek Laurens van der Meulen | dramaturgie Maarten Bos | vormgeving en kostuum Hanne Pierrot, Mathilde van der Hoop | in samenwerking met Fanfare Wilhelmina Easterein, Muziekvereniging Harmonie, Weidum, Fanfare Melodia Wijckel, Brassband Blaast de Bazuin Surhuisterveen, Fanfare Excelsior Schraard, it Jouster Fanfare Orkest en Brassband Blaast de Bazuin Oude- en Nieuwe Bildtdijk | scènefotografie Lucas Kemper |

Uit de recensies:

“Brecht Wassenaar soleert op indrukwekkende wijze in ‘Ynblaze’” (Leeuwarder Courant)

“Blaasmuzyk as therapy” (Omrop Fryslân)

“Veel lof voor bijzondere voorstellingsreeks Tryater en Blaast de Bazuin” (Actief)

Rottevalle

Tryater biedt samen met schouwburg de Lawei in Drachten jonge makers Stijn Schootstra (1999) en Sybren van der Velde (2001) een podium om hun makerschap te ontwikkelen.

Regisseur Karel Hermans (Tryater) begeleidt de jonge spelers in hun theatrale zoektocht naar hun gedeelde wortels in het Friese dorp in de buurt van Drachten. Beiden zitten in het afstudeerjaar van de toneelschool: Sybren in Maastricht, Stijn in Amsterdam. Wat hen bindt is opgroeien in De Rottevalle, alhoewel ze elkaar nauwelijks uit die plaats kennen en ieder een heel ander perspectief op de dorpscultuur heeft.

Dorpsindruk

Dat verschil in perspectief, gevoed door soms afwijkende herinneringen en een andere manier van opgroeien in de gemeenschap, is de voedingsbodem voor het theaterstuk dat de jongens maken. Wat het dorp voor elk van de spelers betekent en de indruk die het op hen achterliet, komt naar voren in Rottevalle.

concept & spel Sybren van der Velde, Stijn Schootstra | regie Karel Hermans
| scenografie Ylke Siemensma (stage) | dramaturgie Nina Thunnissen | muziek Stijn Schootstra | met medewerking van Peter Sijbenga

Uit de recensies:

“De voorstelling boeit omdat de ervaringen van de twee acteurs heel authentiek overkomen” (Leeuwarder Courant)

“Rottevalle is een betekenisvolle voorstelling. Verrassend hoe verschillend dorpsgenoten gebeurtenissen kunnen ervaren” (Leeuwarder Courant)

Jeugd en jongeren

Dat is toch net earlik? (8+)

Vier astronauten worden naar een gymzaal geteleporteerd door een mysterieuze stem. Hij heeft spelers nodig voor zijn zelfbedachte spel. De astronauten spelen het spel samen met de kinderen. De stem bepaalt over goed en fout. Wie er wel of geen punten krijgt. Pas als het spel gespeeld is mogen de astronauten terug naar de maan. Maar hoe eerlijk zijn de regels van dit spel? Waarom bepaalt de stem alles? En valt hier eigenlijk wel te winnen?

Dat is toch net earlik? is een uniek interactief theaterspel voor in de gymzaal. Dus niet alleen stilzitten, kijken en luisteren, maar ook zelf meedoen en je in het avontuur storten. Al spelend worden kinderen van groep 5 en 6 geconfronteerd met verschillen en bevraagd over hun gevoel voor rechtvaardigheid op kleine en grote schaal.

regie Karel Hermans | spel Raymond Muller, Eline de Vries, Klaske Smid (stage), Benjamin Prins (stage), Pieter de Groot (understudy) | scenografie Leoni Pirenne | geluidsontwerp Laurens van der Meulen | techniek Bart Schurer, Sigrid Jonker | dramaturgie Nina Thunnissen, Maarten Bos | educatie Jannie van der Veen, Sytse Jansma | campagnebeeld Tryntsje Nauta | scènefotografie Niels Knelis Meijer

Reacties van leerkrachten:

“De leerlingen vonden het geweldig, wat bijzonder dat ze meedoen in de voorstelling”

“Wat past dit thema goed bij de leeftijd van de kinderen”

De eik was hier (6+) i.s.m. Het Houten Huis en Peergroup

Een muzikale safari op het schoolplein

We zien het niet altijd, maar de natuur is overal om ons heen. Denk maar eens aan de houten potloden in je klas, kriebelbeestjes onder het plein en de oude eikenboom bij school. Heb je hem wel eens goed bekeken?

Omdat ze zeggen dat Eik ziek is, komt Johan Snipper hem kappen. Want hoewel de Eik al meer dan honderd jaar op dezelfde plek staat, moet je soms snoeien om te laten groeien. Tenminste, dat zegt Johan's baas. Maar na ontmoetingen met een kwaai Gaaï, een vrolijke sombere honingzwam, en een beteuterde worm, begint Johan Snipper hier steeds meer aan te twijfelen... Moet hij de Eik kappen of juist reddend van zijn ondergang?

In deze muzikale theatervoorstelling gaan leerlingen op ontdekkingsreis op de vierkante meter. Met de klas en het schoolplein als decor maken zij kennis met de schoonheid én kwetsbaarheid van hun omgeving. Inspiratiebron voor *De Eik was hier* is het populaire gelijknamige boek van Bibi Dumon Tak.

concept en regie Aukje Schaafsma | tekst Wessel de Vries | spel Gerwin de Vries
| geluidsontwerp Laurens van der Meulen | scenografie Sarah Nixon | educatie Sytse Jansma, Jannie van der Veen | campagnebeeld Tryntsje Nauta | scènefotografie Niels Knelis Meijer

Reacties van kinderen:

"Dy beam mei net om, hy makket farske lucht."

"Ik vind het zo mooi dat je in de natuur zoveel kan beleven."

'Johan, oars seachje wy toch gewoan in lyts stikje fan 'e beam.'

"Nee, dit is de leukste boom!"

Reprises

Fabelkracht (4+)

Waarin de fantasie en het lichaam elkaar in de maling nemen

Wat is er mis met Remmelt? Hij ligt roerloos op een plank en het lijkt alsof hij niet kan bewegen. Maar zijn ogen stralen en hij heeft duidelijk plezier. Joes snapt er niks van. Die komt langs om te spelen, maar wat is dáár nou aan met zo'n dooie pier? Remmelt ziet het probleem niet. Hij heeft wel 1001 ideeën in zijn hoofd. In z'n kop bruist en buitelt het, er komt geen einde aan. Gaat Joes er in mee?

Fabelkracht is een beweeglijke en bijna tekstloze voorstelling, waarin de kracht van de fantasie en het lichaam elkaar uitdagen. Tien jaar geleden betoverde deze Tryater-voorstelling – bedacht en geregisseerd door Tamara Schoppert – al vele kinderen (en volwassenen!) in binnen- en buitenland.

concept en regie Tamara Schoppert | spel Tijs Huys, Michaël Bloos | vormgeving Maria Dourron | educatie Sytse Jansma

Uit de recensies (vorige periode):

“Wanneer Joes op een middag bij Remmelt gaat spelen, wordt hij onverwacht onderworpen aan de fantasiewereld van zijn vriend. (...) Wat volgt is een nu eens ritmisch, dan weer acrobatisch en soms clownesk spel van lichaams- en verbeeldingskracht.” (Leeuwarder Courant, 2012)

“Ik zou samen met mijn vriendjes weer naar deze voorstelling gaan!”
(Z@pp-reporter Iris, 4 jaar, 2012)

Flam (14+)

Een indringende klassenvoorstelling over liefde en vriendschap en alles daartussenin

Fien en Hidde zijn al heel lang vrienden, maar ergens is het misgegaan. Tijdens een feest zit Hidde buiten te huilen. Fien heeft net voor het eerst met een meisje gezond. Ze hebben het nooit meer gehad over die eerste keer, samen. Waardoor alles anders werd.

Flam gaat over pijn aan je hart, verlangen, schaamte en trots. Hoe weet je wat je wilt en wat niet? Hoe ontdek je wat de ander wil? En wat als twee mensen eenzelfde gebeurtenis heel anders beleven? Een indringende klassenvoorstelling over liefde en vriendschap, en alles daar tussenin.

tekst Maaïke Bergstra | concept en regie Eva Meijering | spel Aline Cornelissen, Bart Harder, Esther Ymkje van Steenis, Rik Witteveen | vormgeving Calle de Hoog | muziek Mats Voshol | gespreksleider Sjoerd Blom, Luna van Drunen, Nelis Huizenga, Julia van Zoelen | educatie Jannie van der Veen, Sytse Jansma | campagnebeeld Tryntsje Nauta | scènefotografie Mariska de Groot, Niels Knelis Meijer

Uit de recensies:

“Voorstelling ‘Flam’ maakt intimiteit op scholen bespreekbaar” (Leeuwarder Courant)

“Praten over gevoelens kun je niet toetsen. Dat moet je ervaren. De klas luistert en kijkt ademloos naar het tafereel. De voorstelling behandelt zo veel thema’s in een voor jongeren herkenbare setting, dat elke leerling zich aangesproken lijkt te voelen. Eva Meijering uit Leeuwarden maakte de voorstelling specifiek voor leerlingen in de bovenbouw. De voorstelling is al door meerdere scholen in Fryslân geboekt. Na de opvoering is er een nagesprek – met een gespreksleider van Tryater – waarin leerlingen in een veilige setting over hun eigen gedachten en ervaringen kunnen praten.” (Friesch Dagblad)

Ik...eh ik (coproductie met Het Houten Huis) (6+)

Muziektheatervoorstelling

Ik loop de laatste tijd te vaak tegen mezelf aan. Vanochtend vertrok ik op tijd van huis, maar eenmaal buiten bleek ik gedeeltelijk nog in bed te liggen. Toen ik 's avonds terugkwam, had mijn achtergebleven ik de deur geblokkeerd. Door het raam zag ik hem door het huis rennen. Alles was overhoop gehaald. De letters uit de computer waren in de koelkast gepropt, mijn goudvis zwom tussen de kamerplanten en m'n vuile was hing buiten te drogen. Hijzelf glipte snel weg in het schilderij. Nu verschuil ik me onder de dekens, maar ik weet dat hij me bekijkt...

Regie & script Elien van den Hoek | muzikale compositie & spel Martin Franke | decorontwerp & bouw Douwe Hibma | rekvisieten & decor afwerking Marlies Schot | kostuums, vissen & hoofd Freja Roelofs i.s.m. André Kok | lichtontwerp Desirée van Gelderen | regie assistent Zoscha van Erkel | dramaturgie Preben Faye-Schøll, Loes van der Pligt, David van Griethuysen, Maarten Smit | techniek Tjarko van Heese, Cerrit Schilp, Tomas van Schelven, Roy Vermeer | backstage & spel Daan Hamel, Yannick Greweldinger (understudy) | backstage Martijn Schrier | technisch advies muziek Frank Wienk | magisch advies Woedy Woet | advies Het Houten Huis team | scènefoto's Moon Saris/Anne Harbers | producenten Het Houten Huis & Nordland Visual Theatre i.s.m. Tryater

Uit de recensies:

"Eens in de zoveel tijd zie je een voorstelling die zo bizar goed is, dat je hem wel aan iedereen zou willen aanraden – ook al staat er 6+ achter de titel. Ik...eh ik is zo'n meesterwerk" (De Volkskrant)

Stipe Troch Tryater

Stichting De Beweging: De Molkwei (4+)

Kleutermeedansvoorstelling op locatie

Theatermakers Janneke de Haan en Willy van Assen namen samen het initiatief voor deze succesvolle voorstelling op boerderijen en scholen (als alternatieve locatie vanwege beperkende Corona-maatregelen). Beiden zijn al langere tijd aan Tryater verbonden als freelancer en werken inhoudelijk en organisatorisch mee aan Tryater Rûnom-activiteiten. Om de productie van De Molkwei mogelijk te maken, bood Tryater financiële ondersteuning.

Taury vindt koeien zó mooi. Haar naam betekent 'koe' in het Latijn en dat vindt ze heel speciaal. Zo speciaal dat Taury besloten heeft dat ze later, als ze groot is, koe wil worden. Maar als je koe wilt worden, wat moet je dan kunnen?

Een koe geeft melk zegt de boer. Maar hoe doet de koe dat dan? Taury heeft wel duizend vragen over koeien. Wat eet een koe? Poept een koe ook? Wat kun je allemaal met melk? Is melk lekker? Vinden de kinderen melk lekker? Kun je erin badderen zoals in water? Kun je rijden op een koe? En is een koe gevaarlijk? Net zo gevaarlijk als een Tyrannosaurus Rex?

Al dansend neemt Taury de kleuters mee het boeren erf over. Samen gaan ze door te proeven, voelen, ruiken en doen op zoek naar de antwoorden op Taury's vragen. En komen ze erachter of je eigenlijk wel koe kunt worden.

Credits: Regie Janneke de Haan Dans en spel Willy van Assen | Compositie Sander Stienstra | Kostuums Mariken Biegan van Geel | Fotografie PDF-grafie, Piet Douma

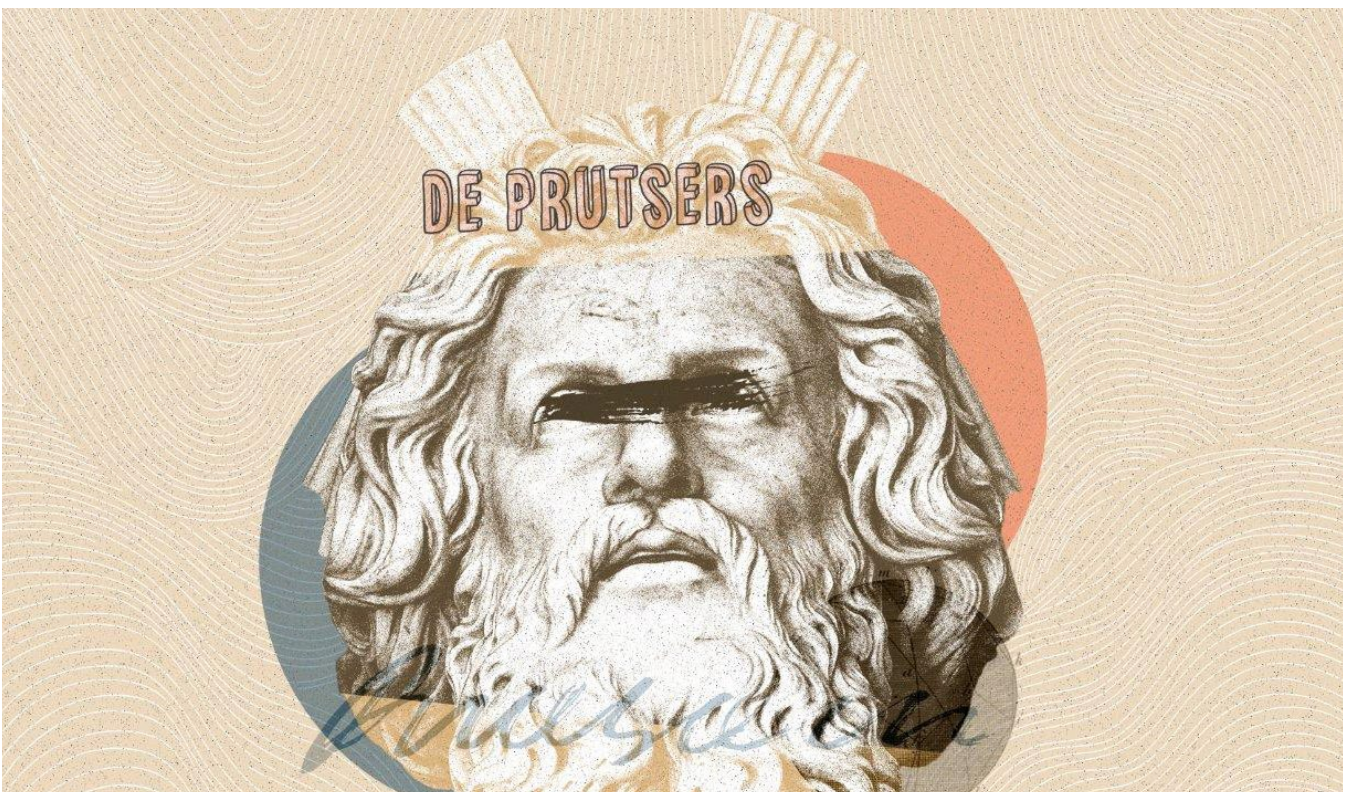
Wil de echte Mozes/held/... (m/v/x) nu opstaan?

De Prutsers nodigen je uit voor een gezellig avondje eten

Laten we samen aan tafel zitten. Geen discussie, geen ingewikkelde onderwerpen. Gewoon samen eten. Uitwisselen hoe het eten smaakt. Drinken halen voor je tafelgenoten. Zullen we het over het weer hebben. Dat het lang geleden is dat we een witte kerst hadden. En wel sneeuw in maart. Tja, klimaatverandering. Steeds meer voelbaar. Verzinsels van de media, zegt je tafelgenoot terwijl die het door jou gehaalde drankje opdrinkt. Media? Hoor je van een andere tafel. Wie heeft er nog tijd om media te volgen? Ik heb geen interesse meer in het nieuws! Laten we gewoon samen eten, genieten van een beetje gezamenlijkheid, saamhorigheid, dat zo schaars is geworden. Wat? Is ALLES vegetarisch?! Moet ik het ontgelden omdat alle Chinezen nog steeds kolen stoken? En met miljarden onze melk opdrinken, komt bijval van een andere tafel. En wij hier maar boeren pesten, mompelt je tafelgenoot, terwijl die boeren de kassa doen rinkelen. Mijn Oekraïense buuren, aardige mensen hoor, eten elke dag vlees, hoor je fluisterend van een tafel verderop. Moet je nagaan, 40 miljoen mensen die elke dag vlees eten. De Russen ook, nóg 140 miljoen vleeseters. En dan willen wij met ons kikkerlandje iets veranderen? Je hoort een paar mensen lachen, want tja, de Russen en Oekraïners nemen als sneeuw voor de zon in aantallen af. Zullen we samen eten? Wil iemand beginnen? Wie zegt eet smakelijk?

Voor Wil de echte Mozes/held/... (m/v/x) nu opstaan? ondersteunde Tryater De Prutsers in de uitvoer van de voorstelling.

spel Sjoerd Blom, Romke Cabe Draaijer, Raymond Muller, Eline de Vries, Brecht Wasse-
naar | regie Ira Judkovskaja | techniek Wytze Veenstra | met dank aan Tryater, DOAS, Res-
taurant d'Ambacht, Generatiehuis, WerkPro en Jan-Jaap Stegeman | scènefotografie Moon
Saris

Pinokkio lost time

Waarom kwam theatermaker Romke Gabe Draaijer (33) zo laat – pas op zijn 27e – uit de kast? Om die vraag te beantwoorden interviewde hij bijna vijftig Friezen over hun coming-out en hun ervaringen als LHBTIQ+’er in Fryslân. De gesprekken inspireerden Draaijer tot het beeldende en interdisciplinaire coming-of-age-sprookje *Pinokkio lost time*, met Carlo Collodi’s uit hout gesneden icoon als metaforische mascotte. Van houten marionet veranderde hij langzaam en al struikelend in een mens van vlees en bloed.

In *Pinokkio lost time*, een mix van dans, spel en muziek, onderzoekt Draaijer hoe je je (seksuele en/of gender)identiteit ontdekt in een heteronormatieve wereld vol stereotyperingen en vastgeroeste patronen.

Tryater ondersteunde producent Firma Draaijer & De Vries in de totstandkoming van deze voorstelling.

concept en regie Romke Gabe Draaijer | muziek David Schwarz | dans Geronimo Chancoso | spel Tom de Ronde | scenografie Leoni Pirenne | techniek Harald Schnück | assistent productie Jetske Wierda | campagnebeeld Tryntsje Nauta | scènefotografie Moon Saris

Overige activiteiten

Snackgelok

Iedereen kent het gevoel blij te worden van een vette hap op vrijdagavond, je dagelijkse coffee to go of het wekelijks online bestellen van nieuwe kleren. Omdat je het verdiend hebt. Hoewel we weten dat het niet altijd goed voor ons is en voor de wereld waarin we leven, consumeren we in onze levens heel wat af. Wat vertelt de doorlopende hunkering naar snelle prikkels over onszelf en de tijd waarin we leven? Waarom streven mensen geluk na door dingen te consumeren die niet goed voor ze zijn?

Bij *Snackgelok* lig je in een levensgroot patatbakje en luister je naar een muzikale compilatie van audiofragmenten waarin mensen vertellen over hun drift om te consumeren en het geluk dat ze daaraan onttelen. Je ‘snackt’ als het ware hun verhalen. Naast het genot komt ook de keerzijde van snackgeluk aan bod. Want wanneer is het genoeg?

concept Aukje Schaafsma, Karel Hermans | interviews & montage Aukje Schaafsma, Karel Hermans, Tom Tieman | voice-over Raymond Muller | vormgeving Janne Sterke | muziek Peter Sijbenga | geluidsontwerp Ben Vrielink | decorbouw Ben Vrielink, Aart Laferte, Gerard Jorna | campagnebeeld Heleen Haijtema | scènefotografie Heleen Haijtema, Lucas Kemper | mede mogelijk gemaakt door Station Noord

Bijlage 2:

Educatie en interac- tie

Binnenschools Jeugd & Jongeren

In 2023 ontwikkelden we lesmateriaal bij de voorstellingen De Eik Was Hier (6+) en Dat Is Toch Net Earlik? (8+). En ook bij de herneming van Fabelkracht (4+) is nieuw lesmateriaal ontwikkeld. Bij Flam (14+) boden we opnieuw educatie aan. Het nagesprek bij Flam is doorontwikkeld in samenwerking met een seksuoloog. De gespreksleiders volgden een verdiepende training om de gesprekken met middelbare scholieren verder te brengen, door hen uit te nodigen over hun eigen schutting heen te kijken en nieuwsgierigheid te tonen naar elkaars perspectief.

Cultuurcoaches, ICC'ers en geïnteresseerde docenten van het PO woonden onze Presentatiedag Jeugdvoorstellingen bij in ons gebouw. Een moment waarop we samen met Het Houten Huis en Peergroup ons aanbod voor het komende seizoen presenteren.

Voor het VO organiseerden we opnieuw de zogeheten docentenborrel waarbij we samen met stadsschouwburg de Harmonie en Meeuw jonge theatermakers docenten van middelbare scholen ons aanbod voor de onderbouw en bovenbouw presenteerden. Daarnaast bieden we altijd een inhoudelijk programma waarbij we van gedachten wisselen over theatereducatie.

Door het jaar heen wisten vele scholen ons weer te vinden voor het volgen van onze workshops zoals Theater hoe werk 't? en Huh wat? Is dit taal? Ook ontvingen we deelnemers van JINC in ons gebouw voor een kennismaking met theater en elkaar, via workshops en het programma De Baas van Morgen.

We hebben wederom geparticipeerd in het project Stap op de rode loper. We hebben binnen dit landelijke taal -en leesproject onze workshop Huh wat? Is dit taal? aangeboden en veel vmbo'ers ontvangen in ons gebouw.

Buitenschools Jeugd & Jongeren

Net als eerdere jaren organiseerden we een Jongerentheaterdag, in samenwerking met Meeuw jonge theatermakers en Keunstwurk, om jonge spelers te inspireren en de kans te geven zich te verdiepen in spelen. Op deze dag was er ook aanbod voor de regisseurs van het jongerentoneel om deze hele tak van het amateurtheater een boost te geven.

Jong Tryater

In 2023 troffen we voorbereidingen om Jong Tryater in het najaar van 2024 te laten starten, met 6 tot 8 deelnemers. Jong Tryater is onze interne opleiding voor jonge, Friestalige spelers van Friese theateropleidingen, die gedurende twee seizoenen bij Tryater gezamenlijk een intensief lestraject volgen - bedoeld om vaardigheden op het gebied van spelen, kijken, analyseren en theater maken te ontwikkelen - en vervolgens meespelen in voorstellingen. Tryater werkt hiervoor samen met docenten van ArtEZ, HKU, AHK en Toneelacademie Maastricht. Vaak stroomt een aantal van de deelnemers door naar de toneelscholen. Door hen vroeg aan ons gezelschap te binden, vinden zij na de toneelschool gemakkelijker weer de weg terug naar Fryslân. In 2023 is het contact met de samenwerkende opleidingen (Academie voor popcultuur, Artiëst Theater en Docent Theater) geïntensiveerd. De audities zijn gepland. We kijken uit naar een waardevol traject voor een groep jonge talentvolle spelers.

Interactie

Ook onze voorstellingen voor volwassenen nodigen uit tot interactie. In het maakproces zelf - inherent aan onze manier van werken - en via contextprogramma's voor een breed publiek. Doel is om de betrokkenheid van het publiek bij onze producties te vergroten en bezoekers in de gelegenheid te stellen om te reflecteren, breder te kijken, van gedachten of standpunt te veranderen. Ook doen we activiteiten waarmee we het pad willen effenen voor bezoekers die nog niet zo bekend zijn met theater. Met deze activiteiten brengen we hen in de verleiding om mee te doen, mee te beleven, dichtbij, in hun eigen buurt of dorp.

Met de NHL hebben we voor de tweede keer een community project vormgegeven waarbij de studenten van de opleiding Docent Theater aan het werk gingen met bewoners uit Leeuwarden Oost, het stadsdeel waar wij gevestigd zijn. Dit project bood ons de gelegenheid om de verbinding met studenten van de opleiding Docent Theater te versterken, door intensief samen te werken. Ook had het project als doel om eventuele drempels weg te nemen die inwoners uit Leeuwarden Oost ervan weerhouden om Tryater binnen te stappen en onze voorstellingen te bezoeken. Zij hebben Tryater beter leren kennen en wij hen.

Rondom het drieluik Ynblaze (2023), Thusblaze (2024) en Fanfare (2024) hebben we diverse contextprogramma's ontwikkeld, waaronder een schrijfworkshop die gere-sulteerd heeft in een expositie in ons eigen gebouw. Een driedelige podcast en een verdiepende avond over de impliciete waarde van het samen muziek maken.

In het najaar hebben we voor de tweede keer een Couden Wykein georganiseerd waarin amateurspelers verdiepende spelworkshops hebben gevolgd in ons gebouw. De amateurspelers zijn een community waar we graag verbinding mee willen en inmiddels dit weekend is dat goed gelukt. Het was een waardevol en inspirerend weekend.

In samenwerking met City of Literature hebben we de cursus Voordrachtskunst georganiseerd voor dichters en schrijvers in Friesland. In een aantal bijeenkomsten hebben zij gewerkt aan interpretatie, houding en stemgebruik. Dit jaar hebben de deelnemers toegewerkt naar een korte presentatie die in het programma van Explore the North te zien was voor publiek.

T